Lietas arhīva Nr. C-2661-18/6
ECLI:LV:KURT:2018:1214.C69266118.3.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2018.gada 14.decembrī

Kurzemes rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis A.Lapiņš
ar sekretāri D.Majuru
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu SIA "NESTE LATVIJA" prasībā pret /pers. D/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2018.gada 5.jūlijā prasītājs SIA "NESTE LATVIJA" cēla tiesā prasību pret atbildētāju /pers. D/ par parāda EUR 3091,73, līgumsoda EUR 298,84 un tiesāšanās izdevumu piedziņu, prasība pamatota uz Civillikuma 1402., 1425., 1587., 1692., 1695., 1698., 1702., 1716., 17171., 1720., 1721 pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka SIA "NESTE LATVIJA" un SIA "KĻAVA S.P." 2015.gada 1.jūlijā noslēdza līgumu Nr.07156937 par Neste norēķinu kartes izsniegšanu, kas firmai bija bezskaidras naudas maksāšanas līdzeklis par nopirkto degvielu, pakalpojumiem un preču apmaksai visās NESTE degvielas uzpildes stacijās un sadarbības partneru tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās. 2015.gada 1.jūlijā puses noslēgušas galvojuma līgumu Nr.07156937-G, kas kalpo kā galvinieka garantija un nodrošinājums saistībām, kas izriet no minētā līguma Nr.07156937. SIA "KĻAVA S.P." nav pildījusi kartes līgumā uzņemtās saistības un nav apmaksājusi 2017.gada 31.maija rēķinu Nr.4317151 EUR 2988,43 apmērā. Saskaņā ar minētā līguma 6.punktu, [..] par maksājumu kavējumu maksājams līgumsods 24 % gadā, kas par kavētām 378 dienām aprēķināts EUR 742,73. Prasītājs līgumsoda apmēru samazinājis līdz 10 % no pamatparāda, kas ir EUR 298,84 apmērā. Tā kā atbildētājs parādu nesedza labprātīgi, tad prasītājs, pamatojoties uz līgumu, pilnvaroja SIA „Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja minēto parādu, tādēļ prasītājam ir radušies papildus izdevumi EUR 103,30 par parāda atgūšanas administrēšanu.

Atbildētājs paskaidrojumus, saskaņā ar Civilprocesa likuma 148.pantu, nav sniedzis (lietas 29.lapa).

Uz tiesas sēdi prasītāja pārstāvis neieradās, bet ir lūdzis lietu izskatīt bez viņu klātbūtnes, uzturot prasību uz prasības pieteikumā norādītiem pamatiem un apstākļiem.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nebija ieradies, lai gan par lietas izskatīšanas vietu un laiku informēts likumā noteiktā kārtībā, 2018.gada 23.oktobrī oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicējot paziņojumu [..]. Tiesai nav ziņu par atbildētāja neierašanās iemesliem, līdz ar to neierašanās tiek uzskatīta par neattaisnotu. Tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez puses piedalīšanās, jo nav konstatēti Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā minētie lietas izskatīšanas atlikšanas juridiskie iemesli.

Līdz ar to atzīstams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, lietu var izskatīt bez pušu klātbūtnes.

Motīvu daļa

Pārbaudot un novērtējot lietā iegūtos pierādījumus, tiesa atzīst prasību par pamatotu un apmierināmu.

No lietas materiāliem redzams SIA "NESTE LATVIJA" un SIA "KĻAVA S.P." 2015.gada 1.jūlijā noslēguši līgumu Nr.07156937 par Neste norēķinu kartes izsniegšanu [..] kā bezskaidras naudas maksāšanas līdzekli. Atbilstoši līguma 6.punktam, klients ir tiesīgs izmantot kredītkarti piešķirtā kredītlimita ietvaros un par norēķinu periodā izmantotiem kredīta resursiem klientam jānorēķinās līdz nākošā mēneša 15.datumama. Puses pielīgušas līgumsoda maksājumu 24% gadā jeb 0,06575% dienā no savlaicīgi nesamaksātās summas. Ar 2017.gada 31.maija rēķinu Nr.4317151 par degvielas [..] produktu iegādi pierādīts, ka minimālās bilances atjaunošanai nepieciešamā iemaksa EUR 2988,43 veicama līdz 2017.gada 15.jūnijam.

Civillikuma 1934.pantā noteikts, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošanu īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Savukārt, Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek par pienākumu līdzējiem izpildīt apsolīto. No minētā dokumenta abām pusēm izceļas savstarpējas prasījuma tiesības, kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējumu atlīdzību.

Tiesa ir guvusi pierādījumus, ka samaksa nav veikta EUR 2988,43 apmērā. Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, ka samaksa veikta jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Civillikuma 1716.pants nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu

līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Par maksājumu kavējumu laika periodā līdz 2018.gada 29.jūnijam prasītājs aprēķinājis līgumsodu EUR 298,84 apmērā, rēķinot 10% no kavētās pamatsummas. No pušu noslēgtā līguma 6.punkta redzams, ka līgumsoda sankcija 24% gadā par katru maksājuma kavējuma dienu bijusi pielīgta, tomēr vērtējot līgumsoda apmēru tiesa ņem vērā vairākus apstākļus. Nav strīda par to, ka Civillikuma 1717.pants paredz, ka līgumsodu var pievienot katram līgumam un tā apmēru nosaka līdzēji un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Taču atbilstoši jau stabili noteiktajai tiesu praksei ir atzīstams, ka līgumsods ir aprobežots arī ar citiem noteikumiem un taisnīguma principu. Līdz ar ko tiesai, balstoties uz taisnīguma apziņu un vispārējiem tiesību principiem, ir tiesības pielīgto līgumsodu samazināt.

Izskatāmās lietas ietvaros līgumā pielīgto līgumsodu 24% gadā no kavētā maksājuma tiesa atzīst kā nesamērīgu un netaisnīgu. Papildus tiesa ņem vērā, ka likumdevējs ar 2014.gada 1.janvāri ir paredzējis līgumsodu par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) aprobežot ar 10 % no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Šāda likuma normas iestrādne norāda uz to, ka likumdevējs ir atzinis par taisnīgu līgumsodu, kas nepārsniedz 10% no pamatparāda.

Pamatojoties uz augstāk minētajiem apsvērumiem, tiesa atzīst, ka kopējais līgumsoda apmērs, kas piemērojams atbildētājam, ierobežojams ar 10% no nesamaksātā pamatparāda uz prasības celšanas dienu. Līdz ar ko līgumsoda apmērs par maksājumu kavējumu saskaņā ar līgumu 6.punktu, nosakāms EUR 298,84 apmērā.

No lietas materiāliem redzams, ka 2015.gada 1.jūlijā puses noslēgušas galvojuma līgumu Nr.07156937-G, SIA "KĻAVA S.P." un SIA "NESTE LATVIJA" 2015.gada 1.jūlija degvielas kartes līguma Nr.07156937 saistību izpildes pastiprinājumam atbilstoši Civillikuma 1691.pantam. Līguma 2.1.punktā puses noteikušas, ka galvinieks bez nosacījumiem un neatsaucami uzņemas nedalīti kā pats parādnieks atbildēt par kreditoram par parādnieka parādu, kāds varētu rasties no pamatlīguma [..].

Civillikuma 1692.pantā noteikts, ka galvojuma līgums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu.

Atbilstoši minētā galvojuma līguma Nr.07156937-G tekstam galvinieks uzņēmies atbildēt par visām parādnieka saistībām, kuras izriet no galvenā līguma (pamatsumma, procenti, iespējamie līgumsodi un citi kreditora blakus prasījumi – parādi). Atbilstoši noteikumiem galvinieks uzņēmies atbildēt par saistībām, kuras noteiktas SIA "NESTE LATVIJA" un SIA "KĻAVA S.P." līgumā, kā pats parādnieks Civillikuma 1702.panta izpratnē.

Apmierināma ir arī prasība daļā par administrēšanas izdevumu piedziņu, kas ir pierādīta ar 2010.gada 26.maija sadarbības līgumu Nr.01217-05-10 par pakalpojumu sniegšanu, kas saistīti ar kredītinformācijas nodrošināšanu un pasūtītāja debitoru parādu pārvaldīšanu [..] (lietas 22.lapa). Tādējādi lietā ir pierādīts, ka sakarā ar minēto parādu, prasītājam papildus radušies izdevumi par lietas administrēšanu EUR 103,30 apmērā. Tiesa ņem vērā, ka prasītājs ir mēģinājis panākt strīda atrisināšanu bez tiesas palīdzības, bet minētā parāda summu atbildētājs pilnā apmērā nav samaksājis. Līdz ar to nav pamata apšaubīt, ka viņš labprātīgi pretenzijā norādīto parāda apmēru prasītājam nav atlīdzinājis.

Pamatotus iebildumus pret celto prasību atbildētājs tiesā nav iesniedzis, nav apstrīdējis parāda summu un tās aprēķina pareizību, savu pienākumu to maksāt, līdz ar ko prezumējams, ka strīda par to lietā nav, nav arī iesniegti tiesā pierādījumi par parāda samaksu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus un iebildumus. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.pantu, puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ņemot vērā augstāk minēto, tiesa atzīst, ka, saskaņā ar prasītāja iesniegto aprēķinu un minēto līgumu noteikumiem, saistība izpildāma prasības pieteikumā norādītajā apmērā par neatmaksātā parāda EUR 2988,43, līgumsoda EUR 298,84 un administrēšanas izdevumu EUR 103,30 apmērā piedziņu no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ievērojot minēto, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama samaksātā valsts nodeva EUR 370,26, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 3,20 par tiesas sūtījumu piegādāšanu un EUR 15,65 par publikāciju laikrakstā (lietas 32.lapa).

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka, saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu, prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantam atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 193., 199. un 204.^{1} pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt un piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "NESTE LATVIJA", reģistrācijas Nr.40003132723, parādu EUR 2988,43 (divi tūkstoši deviņi simti astoņdesmit astoņi *euro* un četrdesmit trīs centi), administrēšanas izdevumus EUR 103,30 (viens simts trīs *euro* un trīsdesmit centi), līgumsodu EUR 298,84 (divi simti deviņdesmit astoņi *euro* un astoņdesmit četri centi) un tiesas izdevumus EUR 389,11 (trīs simti astoņdesmit deviņi *euro* un vienpadsmit centi) apmērā.

Piespriestos maksājumus ieskaitīt SIA "NESTE LATVIJA" norēķinu kontā LV28HABA0001408036200, AS "Swedbank".

Atzīt SIA "NESTE LATVIJA" tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no nesamaksātās pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš ir desmit dienas no tā spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā divdesmit dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnesis A.Lapiņš